

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Izsó István ügyvéd által képviselt H. T. H. felperesnek a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal alperes ellen idegenrendészeti ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perben a Fővárosi Bíróság 2010. március 9. napján kelt 15.K.33.963/2009/5. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. március 22. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 15.K.33.963/2009/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000.- /azaz tízezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt 36.000.- /azaz harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I N D O K O L Á S

A 2003. óta Magyarországon tartózkodó vietnámi állampolgár felperes 2008. augusztus 28. napján tartózkodási kártya kiadása iránti kérelmet nyújtott be hivatkozva arra, hogy O. K. az élettársa és a tartózkodási jogosultságra vonatkozó feltételeket teljesíti.

Az elsőfokú hatóság 2009. április 2. napján kelt 106-1-20942/2/2009-Tk. számú határozatával a felperes tartózkodási kártya iránti kérelmét elutasította, mert nem volt igazolható az egy éves életközösség fennállása, felperes eltartója keresőtevékenységét nem igazolta, továbbá a rendelkezésre álló megtakarítás sem volt elegendő a megélhetés biztosításához.

A felperes a döntést követően 2009. április 18. napján O. K.-val házasságot kötött, és 2009. május 20.-ki munkaszerződéssel keresőtevékenységet is igazolt.

Az alperes 2009. július 2. napján kelt 106-TK-11445/4/2009. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta, és egyben megállapította, hogy a felperes magyarországi tartózkodási joga megszűnt. Az alperes határozatát többek között a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény /a továbbiakban: Szmtv./ 3. § /5/ bekezdésére, 5. §-ára, és 14. § /1/ bekezdésének a/ pontjára, 15. § /1/ és /3/ bekezdésére alapozta.

A Fővárosi Bíróság az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú közigazgatási hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Az ítélet megállapította, hogy felperes és házastársa házasságot kötöttek, amelyet házassági anyakönyvi kivonattal igazoltak, és így megállapítható - az Szmtv. 2. §-ának bb/ pontja alapján -, hogy felperes, mint magyar állampolgár házastársa családtagnak minősül, akit megillet a tartózkodás joga. Az ítélet rögzítette, hogy felperes arra is hivatkozott, hogy alperesnek nem volt joga a körben vizsgálgatni, hogy érdekházasságról van-e szó avagy sem, mert nincs olyan magyar jogszabály, amely lehetővé tenné érdekházasság esetén tartózkodási jog megtagadását. Az Európai Unió Tanácsának 97/C382/01. számú állásfoglalása /a továbbiakban: Állásfoglalás/, melyre alperes határozata hivatkozik, nem kötelező a tagállamokra nézve és nincs olyan több tagállamot érintő kérdés, melyre tekintettel az ajánlás alkalmazható lenne.

A Fővárosi Bíróság álláspontja szerint az alperes az Szmtv. 15. §-ának /1/ és /3/ bekezdése, valamint az Szmtv. 14. § /1/ bekezdésének a/ pontja alapján járt el, ezen jogszabályhelyek alapján az elutasításra nem volt mód. Legfeljebb az Szmtv. 14. §-ának /2/ bekezdése alapján vizsgálható a tartózkodási kártya kiállítását követően, hogy érdekházasságról van-e szó, viszont ez csak külön eljárás tárgya lehet. A megismételt eljárásban erre figyelemmel kell a tartózkodási kártya kiállításáról dönten.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan pedig a Fővárosi Bíróság új eljárásra kötelezését. Álláspontja szerint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 339. § /1/ bekezdésére figyelemmel jogszabálysértő az ítélet, mert az alperes határozata jogszerű volt. Előadta, hogy a tartózkodási kártya elnevezésű okmány deklaratív hatályú, tehát a tartózkodás joga a kártya kiadásától függetlenül illeti meg, vagy nem illeti meg az adott személyt. Ebből következik, hogy jogszerűtlen azon ítéleti megállapítás, hogy az Szmtv. 14. § /1/ bekezdésének a/ pontja azért nem volt

alkalmazható, mert a felperes nem rendelkezett tartózkodási joggal, így annak megszűnéséről sem lehet beszélni. Az a tény, hogy felperes és a házastársa különéltek, tartózkodási jogosultságot megszüntető oknak minősült, ez az érdekházasságot megállapíthatóvá tette, és a tartózkodási jog megszűnését megállapító határozat meghozatalára az Szmtv. 15. §-ának /1/ bekezdése folytán a hatóságnak lehetősége volt. Előadta, hogy az Európai Parlament és Tanács 2004. április 29. napján kelt 2004/38/EK Irányelve /a továbbiakban: Irányelv/ 28. preambulum bekezdésére tekintettel megalkotott 35. cikk szerint a tagállamok elfogadhatják a szükséges intézkedéseket, hogy megtagadják, megszüntessék vagy visszavonják az ezen Irányelv által juttatott bármely jogot, joggal való visszaélés vagy csalás, mint például érdekházasság esetében, kifejezésre juttatva ezáltal a Közösség által elérni kívánt célokat is. Az Irányelv 28. preambulum bekezdése az Irányelv alkalmazásában az érdekházasságot a szabad mozgás vagy tartózkodás - az illető számára más módon nem elérhető - jogának megszerzésére irányuló egyetlen célból kötött házasságként definiálja. Az Állásfoglalás pedig felsorolja azon általánosnak mondható tényezőket, amelyek különösen alapot adnak annak feltételezésére, hogy érdekházasságról van szó. Az alperes álláspontja szerint teljes körűen bizonyította, hogy jelen esetben érdekházasságról volt szó. Hangsúlyozta, hogy határozatát nem az Állásfoglalásra, hanem az Szmtv. 14. § /1/ bekezdésének a/ pontjára alapította.

Előadta továbbá, hogy a felperes nem hivatkozott az Szmtv. 14. § /2/ bekezdésére, ezért a bíróság megsértette a Pp. 215. §-ában foglaltakat.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte jogerős ítélet hatályában fenntartását.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.

Az Szmtv. 14. §-ának /1/ bekezdése értelmében az EGT-állampolgár vagy a családtag tartózkodási joga megszűnik, ha a tartózkodási jog gyakorlásának feltételeit már nem teljesíti [a/ pont], vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll [b/ pont].

Az Szmtv. 14. §-ának /2/ bekezdése értelmében a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási joga megszűnik akkor is, ha a tartózkodási jog megszerzését követő hat hónapon belül a családi életközösség megszűnt, feltéve, hogy azt csak a tartózkodási jog megszerzésére érdekében létesítették.

Az Szmtv. 15. §-ának /1/ bekezdése szerint pedig az eljáró hatóság az Szmtv. 14. § /1/ bekezdésének a/ pontjában, valamint a /2/ és /3/ bekezdésben meghatározott esetekben a tartózkodási jog megszűnését megállapító határozatot hoz.

A Legfelsőbb Bíróság előjáróban rögzíti, hogy a felperes a tárgyaláson kifejezetten hivatkozott az Szmtv. 14. § /2/ bekezdésére, ezért a bíróság nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen, nem sérült a Pp. 215. §-a.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a jogerős ítélet azon álláspontját, hogy az alperes által határozatában megjelölt jogszabályok, illetve az Európai Unió Tanácsának állásfoglalása nem biztosít hatáskört alperesnek arra, hogy felperes házasságát érdekházasságnak minősítse.

Ugyanakkor a jogerős ítélet új eljárásra vonatkozó iránymutatását a Legfelsőbb Bíróság annyiban pontosítja, hogy az Szmtv. 14. §-ának /2/ bekezdésében foglaltak nem kizárólag külön eljárásban - a tartózkodási kártya kiadását követően - vizsgálható. A megismételt eljárás során ezért mód van hivatalból eljárást indítani az Szmtv. 14. § /2/ bekezdésében foglalt körülmények vizsgálatára és azt jelen ügyben megismételt eljárás keretében is le lehet folytatni.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett abban alperessel, hogy a tartózkodási kártya a tartózkodási jogot deklaratív hatállyal tanúsítja, ami az Irányelv szabályaiból, logikájából, de az ezzel harmonizált Szmtv. konkrét szabályaiból /Szmtv. 14. §, 15. §, 22. §/ is kitűnik.

Amikor felperes tartózkodási kártya kiállítása iránti kérelmét benyújtotta, akkor az alperesnek hivatalból lehetősége volt vizsgálni az Szmtv. 14. §-ának /2/ bekezdése alapján, hogy a házasságkötéssel, családtagi minőséggel megszerzett tartózkodási jog nem szűnt-e meg. A tartózkodási jog megszűnését két feltétel együttes fennállása esetén állapíthatja meg a hatóság. Az egyik feltétel, hogy a tartózkodási jog megszerzésétől /a házasságkötéstől/ számított 6 hónapon belül a családi életközösség megszűnt /beleértve azt az esetet is, ha létre sem jött/, a másik feltétel pedig, hogy a családi életközösség létesítésére kizárólag a tartózkodási jog megszerzése érdekében került sor.

Amennyiben az Szmtv. 14. § /2/ bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, akkor a hatóság az Szmtv. 15. §-ának /1/ bekezdése alapján köteles tartózkodási jog megszűnését megállapító határozatot hozni. E tényre tekintettel utasítható el a tartózkodási kártya kiállítása iránti kérelem az Szmtv. 22. §-ának /1/ bekezdése alapján, mely két egymással összefüggő döntés célszerűen egy határozatba foglalható.

Az alperes határozata azonban nem az Szmtv. 14. § /2/ bekezdésében foglalt szempontok alapján értékelte a bizonyítási eljárás során beszerzett adatokat, hanem az Európai Unió Tanácsának állásfoglalására, illetve az Szmtv. 14. § /1/ bekezdésének a/

pontjára is alapította - tévesen - határozatát. Tette ezt annak ellenére, hogy az elsőfokú eljárást követően került sor a házasság megkötésére, mely körülményre figyelemmel az alperes a családi életközösség megszűnésére vonatkozóan bizonyítási eljárást nem folytatott le, ehelyett az elsőfokú hatóság által az elsőfokú határozat meghozatala előtti helyszíni szemle és meghallgatások adataira alapította ténymegállapításait, így határozata érdemben sem lehetett megalapozott.

Mindezért a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta az indokolás és az új eljárásra vonatkozó iránymutatás módosításával.

Az alperesnek a megismételt eljárásban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 33/B. §-ának /1/ bekezdését is figyelembe véve az Szmtv. 14. § /2/ bekezdésére kell alapítania határozatát és e jogszabályhelyben foglalt szempontok alapján kell a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. §-ának is megfelelően a tényállást megállapítania, a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelnie és ennek eredményétől függően döntést hoznia arról a kérdésről, hogy a felperes 2009. április 18. napján megkötött házasságára alapítottan a tartózkodási kártya kiadható-e.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban felmerült eljárási költségről a Pp. 270. §-ának /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése a a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. §-ának /3/ bekezdése, illetve az illetékekről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény /a továbbiakban: Itv./ 50. §-ának /1/ bekezdése és a a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2011. március 22.

Bauer Jánosné dr. sk. a tanács elnöke, dr.Kovács András sk. előadó bíró, dr.Kovács Ákos sk. bíró